

Església de Santa Maria de l'Estany

L'Estany

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Nucli urbà. Carrer Verdaguer, 2
Emplaçament
Alçada: Monestir de Santa Maria de l'Estany, al centre del nucli urbà.
872

Coordenades:

Latitud: 41.86932
Longitud: 2.11251
UTM Est (X): 426350
UTM Nord (Y): 4635648

Classificació

Número de fitxa 08079 - 74
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Contemporani
Segle XII -XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Religios i/o funerari
Observacions protecció: BCIN 118-MH R-I-510439 3/6/1991
Data aprovació: dl., 03/06/1991 - 12:00
Número inventari Si, IPA 127
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada

Titular:

Bisbat de Vic

Fitxes associades:

[Monestir de Santa Maria de l'Estany](#)

Autoria de la fitxa

Anna Chàvez Calm - Isidre Pastor Batalla

Data de registre de la

dv., 15/07/2016 - 02:00

fitxa:

Descripció

L'església té una planta de creu llatina, d'una nau amb transsepte, capçat a llevant per tres absis semicirculars. En la intersecció de la nau amb el transsepte hi ha una cúpula semiesfèrica sobre trompes. L'absis central s'obre, mitjançant un senzill ressalt, a una perllongació de la nau que forma un cor, i les absidioles s'obren a cada braç del transsepte mitjançant també uns senzills ressalts. La nau i el transsepte es cobreixen amb una volta de canó de mig punt reforçada a la nau per tres arcs torals la qual arrenca, igual com les voltes de quart d'esfera dels absis, d'una senzilla imposta. Els arcs torals arrenquen de pilars rectangulars, llevat del que obre el presbiteri, que és emfasitzat per dues columnes, que substitueixen els pilars.

Observacions:

L'església, en conjunt, és d'una nuesa total i no té altres elements ornamentals que les columnetes de les finestres, els capitells i les bases de les columnes que suporten l'arc toral del cor i les impostes dels pilars, decorades amb un senzill tema geomètric o floral. El conjunt arquitectònic de l'edifici de l'església va ser reconstruït en bona part durant els anys 70 del segle XX primat-se l'aparença de la seva obra romànica, tant a la capçalera com a l'interior de la nau central, el que va comportar la desaparició d'estructures gòtiques i barroques anteriors.

Història

L'església actual correspon bàsicament a la consagrada el 1133. És d'una gran sobrietat, d'una nau amb transsepte capçat per tres absis rodons. Al creuer s'aixeca un cimbori, sobre el qual reposa el campanar, refet el 1648 després que el terratrèmol de 1448 el fes caure sobre la volta, tot provocant-ne l'esfondrament. L'església fou coberta aleshores, amb un sostre embigat, sobre arcs diafragma gòtics, que el 1670 foren camuflats per una volta de creueria feta amb rajol, substituït novament per una volta de canó arran de la restauració dels anys 1966-1970. En la mateixa restauració es van refer les dues absidioles, mutilades el segle XVIII per fer-hi una capella i la sagristia. L'escultura dels seus elements ornamentals és per tant totalment moderna, tot i que imita les de l'absis major. Adossada al costat S del creuer hi ha l'antiga sala capitular, o capella de Sant Nicolau, ara capella del Santíssim. Fins al 1775 subsistí com a col·legiata secular, i d'aleshores ençà és la parròquia del poble. Com ja s'ha esmentat, el conjunt fou restaurat en 1948-58 pel Servei de Monuments de la Diputació de Barcelona, sota la direcció de Jeroni Martorell, i en una nova campanya en els anys 1967-1970 pel mateix Servei, ara sota la direcció de l'arquitecte Camil Pallàs. L'última intervenció ha anat a càrrec del Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya (1981-1983). A l'altar principal de l'església hi ha la imatge de la Mare de Déu de la Llet, gòtica (referenciada ja el s. XIV), realitzada en alabastre policromat. D'elements d'interès es conserven la pica baptismal i les restes del cadirat barroc del cor.

Bibliografia

CODINA, Joan (1993). Monestir de Santa Maria de l'Estany. Història documentada amb 50 gravats, amb un resumen en castellà, francès i anglès, 2n edició 1932 (edició facsímil). DALMASES, Núria de-PITARCH, Antoni Jose (1986). Història de l'Art Català. Els inicis i l'Art romànic: segles IX-XII. Edicions 62.

GUTIERREZ Daniel-MORROS Jordi- URBIOLA Marta (2014). Projecte museogràfic del paisatge cultural de l' Estany. L'Estany, història i natura, el domini de la terra i el domini de l'aigua. TEGULA Arquitectura i Patrimoni Cultural. Ajuntament de l'Estany (Moianès). Inventari del Patrimoni cultural Immoble. Patrimoni Arquitectònic. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. (Revisió any 2012).

JUNYENT, Eduard (1960). "El monasterio del Estany". Rev. AUSA , vol III no. XXXIV. Patronat d'Estudis Osonencs. Vic. p. 441-463.

JUNYENT, Eduard (1976). Catalunya romànica: l'arquitectura del segle XII. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

PLADEVALL, Antoni -VIGUÉ, Jordi.(1978). El monestir romànic de Santa Maria de l'Estany. Artestudi. Art Romànic, núm. 6. Barcelona.

PUIGFERRAT, Carles (2014). Estudi històrico-documental previ a la restauració d'algunes dependències del monestir de Santa Maria de l'Estany (Moianès), [buidat parcial de l'Arxiu Parroquial de Santa Maria de l'Estany - APSME], L'Estany (Inèdit).

PUIGFERRAT, Carles (2015). "Notícia sobre la presència del mestre d'obres Marc Safont al monestir de Santa Maria de l'Estany". A Miscel·lània homenatge a Maria Rosa Manote i Clivilles. Retrotabulum maior I. Barcelona. p.191-195.

ROCAFIGUERA i GARCIA, Francesc (1987). "El Capbreu de la cambrera de Santa Maria de L'Estany de temps del cambrer Antoni Bet." Rev. AUSA XII/118-119. Patronat d'Estudis osonencs.Vic. p. 209-213.

VIGUÉ, Joan (dir.) (1984). Catalunya Romànica. El Bages. Volum XI. Editorial: Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

